

DELRAPPORT 2

dialogkonferanse **FJORDTURISME**

Nærøyfjorden Verdsarvpark prosjekt Levande Fjord
inviterar alle interesserte til open dialogkonferanse med tema
FJORDTURISME

14. oktober
2015

PROGRAM

8.30 - 09.00 Registrering

DEL 1. BAKGRUNN

09.00 - 09.05 Velkomen ved styreleiar

09.05 - 09.15 Opplegget for dagen
ved dagleg leiar Erling Oppheim og
dialogvert Hanne Lykkja.

09.15 - 09.35 Førebels funn frå
kundeintervjua i sommar ved forskar i
prosjekt Berekraftig besøksforvaltning
og lokalsamfunnsutvikling.

09.35 - 09.45 Verneområdestyret sitt
arbeid mot erosjon og utvasking ved
verneområdeforvaltar Anbjørg
Nornes.

09.45 - 10.00 Potensialet for
produktutvikling på og rundt fjorden
ved reiselivsdirektør Ståle
Brandshaug.

10.00 - 10.20 Finansieringsløysingar
for elektrifisering av fjordturismen ved
seniorrådgjevar Merete Knain frå
Enova SF.

10.20 - 10.35 Pause

10.35 - 10.50 The Fjords sine planar for
satsing på fjorden sett i eit
berekraftperspektiv ved dagleg leiar
Rolf Sandvik.

10.50 - 11.05 «Tett på naturen»,
mogelegheiter og utfordringar ved
Thomas Rastad, Flåm Guideservice AS.

Aktorar som i si verksemd tek **gjennomgripande ansvar for fjordmiljøet** bør på ein eigna måte ha fortrinn med omsyn til å assosiere seg med verdsarvstatusen. Denne andre dialogkonferansen vil konsentrere seg om fjordturisme.

UNESCO sin **intensjon** med Verdsarvlista er å nytte den auka attraksjonskrafta statusen fører med seg **til å utvikle næring** som bidreg til å **styrke verdsarvkvatitetane og forvaltinga** av desse.

Me har som nasjon, region og lokalsamfunn teke på oss eit **ansvar** for å **forvalta verdsarvstausen** for Vestnorsk fjordlandskap innanfor denne ramma.

11.05 - 11.20 Grendene langs fjorden; aktør eller statist? ved representant for grendene.

11.20 - 11.40 Kajakktrafikken sin plass i fjordproduktet, mogelegheiter og utfordringar ved Dee Cunningham.

11.40 - 11.55 Hamnevesenet sine mogelegheiter for å bidra til ei berekraftig utvikling ved hamnesjef John Erik Johnsen.

11.55 - 12.10 Kommunen sin rolle og mogelegheiter som miljøstyresmakt ved rådgjevar Ingunn B Skjerdal.

12.10 - 13.00 Lunch

DEL 2. DIALOG

13.00 - 15.00 Kafedialog.

15.00 - 15.30 Oppsummering.

Takk for innsatsen!

STAD: Fretheim Hotel, Flåm | TID: Onsdag 14. oktober 2015 kl.09.00 – 15.30
PÅMELDING: Innan fredag 9. oktober TIL: post@naroyfjorden.no / SMS til tlf. 469 60 391
EIGENDEL: 200,-

FØREMÅL: å skape ein arena for dialog mellom ulike partar som vil samhandle om å:
forstå nositusjonen & avdekke utfordringar
og finne dei framtidsrettaløysingane for ein berekraftig fjord

NÆRØY
FJORDEN
VERDSARVPARK

Dialogkonferanse fjordturisme 14.10.2015

Dialogkonferansen var delt i to bolkar:

Møtebolk nr. 1 før lunch var samansett av ei rekke korte foredrag. Føremålet med denne delen var å gje ei brei innføring i emnet slik at deltakarane skulle kunne gå inn i dialogen med ei viss innsikt i korleis dei andre deltakarane oppfatta situasjonen. Presentasjonane ligg på www.naroyfjorden.no

Møtebolk nr.2 var det eigentlege føremålet med konferansen – å leggje til rette for ein kafedialog mellom deltakarar med ulik ståstad.

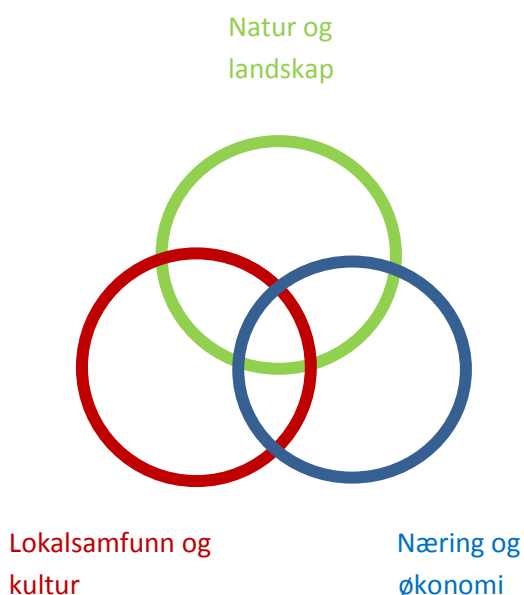
Dialogverten Hanne Lykkja leia gruppearbeidet. Forsamlinga vart delt opp i 6 grupper som i to bolkar tok føre seg kajakk, robåt, vikingskip på den eine sida og fjordcruise, rib på den andre sida.

Gruppene skulle plassere dei to ulike formene for fjordturisme med utgangspunkt i kultur/lokalsamfunn, landskap/natur og økonomi/næring.

Vidare skulle dei setje ord på utfordringar/behov , ide/løysingar og plassering av ansvar.

Gruppearbeida vart presentert i plenum og plansjane tekne vare på som grunnlag for denne rapporten.

Gruppene sitt heilskapsinntrykk skulle markerast i nedanforståande modell som ei beskriving av balansen mellom omsyna natur landskap (grøn ring), lokalsamfunn/kultur (raud ring) og næring/økonomi (blå ring). Den ideelle plasseringa er feltet i midten der alle tre omsyna er ivaretekne.

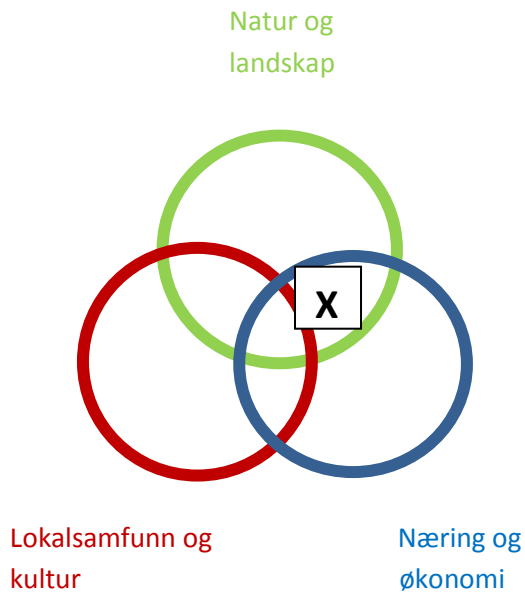

Oppsummering dialogdelen (resultat av gruppearbeida):

Tema : Kajakk

Gruppe nr 1: Øyvin Konglevoll, Andreas Aspevoll, Ingunn B. Skjerdal, Merete Knain, Torill Hylland, Anbjørg Nornes.

Nosituasjonen:

Utfordringar;

Mangel på kunnskap. Manglar regelverk. Manglar informasjon. Både organisert og uorganisert trafikk. Mange har lite kunnskap. Kartet - verdsarvparken er ikkje kjent. Leirbruk i Bakkasundet og andre plassar øydelegg kulturminne Mange båtar. Masse avfall. Ureinar lite fjordmiljøet i seg sjølv – det er personane i kajakken som er problemet.

Kven gjer kva for å få det til?:

Verdsarvparken lagar retningslinjer for ferdsel på fjorden. Retningslinjer kjende før turen startar. Nettside for Nærøyfjorden med god informasjon. Skilt med info til reisande ved start.

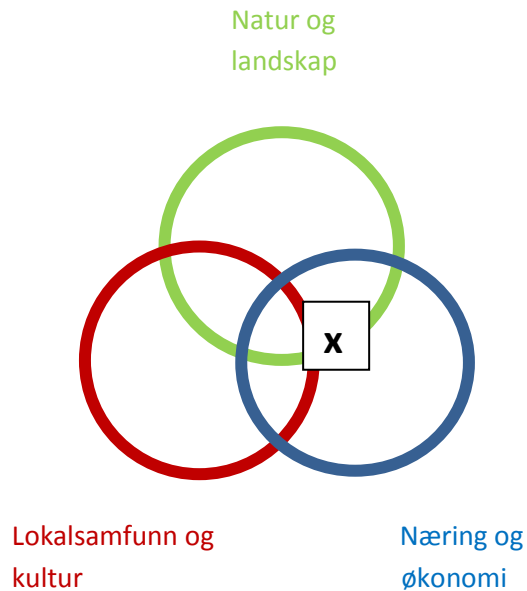
Ide – løysing:

Retningslinjer – informasjon

Tema Kajakk.

Gruppe nr 2: Thomas Rastad, Une Strømme, Frode Tufte, Ivar Bjarne Underdal, Hans Erik Ringkjøb, Anne Karin Hatling, Magnhild Aspevik

No situasjonen:

Utfordringer – behov:

Sikker ferdsel ei utfordring

Tidevannsutfordringer – ikkje kjent for alle

Informasjon. Standardisert plattform. Som kart. Årleg revisjon.

Haldningsskapande arbeid

Toalett forhold

Kven gjer kva for å få det til?

Verdsarvparcken.

Alle aktørane (grendelag, selskap, kommune og parken) må inkluderast.

Innspel – høyring etc

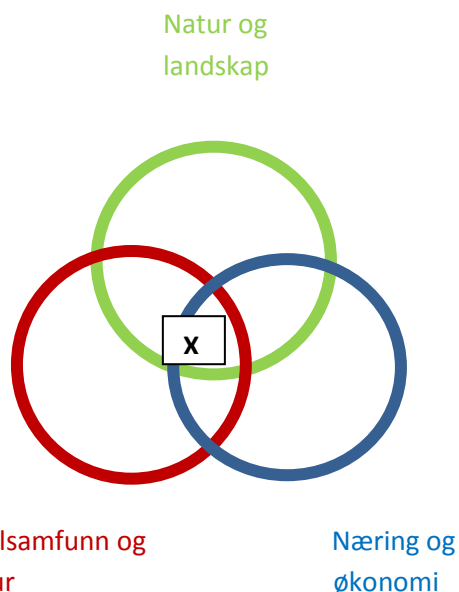
Ide – løusing.

Standardisert informasjon – nettside – kart

Tema Kajakk - robåt

Gruppe nr 3. Dee Cunningham, Inge Håvard Aarskog, Edvin Flåm, Laila Kvellestad, Katharine Kvam, Liv Marit Tufte, Katrin Blomvik

Nosituasjonen:

Utfordringar – behov

Formidling av kunnskap om båten (sognebåten)

Ferjene siglar for nær.

Rib tek ikkje omsyn – bylgjer – korleis treffe bylgja

Kven gjer kva for å få det til?

Kunnskapsfolk som har båt.

Dee og Svein/ Arild . Kystleden,

May Lene og Cecilie Bugger (kystleden) vedkomande bylgjer/for nært

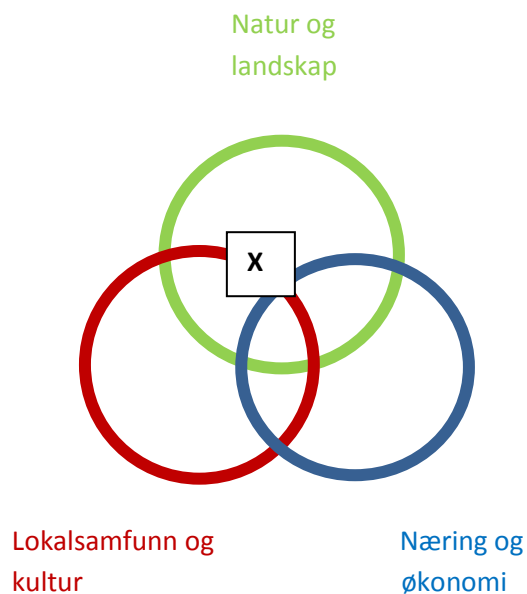
Ide – løysing.

APP. Instruks som flyer. Kursing i sikker handtering av båt (dyr båt) – ansvar

Tema Kajakk

Gruppe nr 4. Bengt Erlend Skjerdal, Stig Johnny Buvik, Torgeir Skjerdal, Anne K Flåm, John Håland , Bjarte Tolaas, Torkjel Solbraa

Nosituasjonen:

Utfordringar – behov:

Sikring – bli sett. Kunnskapsnivå - hjå aktører høgt.

Mangel på skilt og informasjon.

Mangel på toalett.

Kva er lov og kva er ikkje lov.

Kven gjer kva for å få det til ?

Ide løysing:

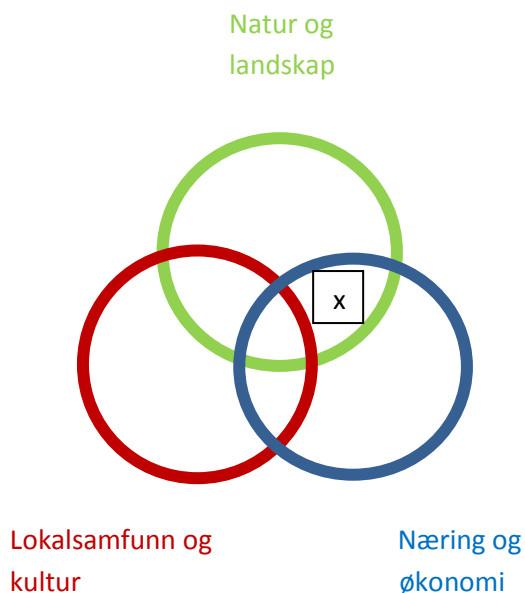
Refleks på padleårer – krav til synlegheit

Styring av trafikk? Leder? Korridor?

Tema Kajakk , robåt, vikingskip

Gruppe nr. 5: Svein Tufte, Ervin Mejia, Linn-Janette U. Skarsbø, Jan Ove Tryggestad, Anders Fretheim, Leif Inge Underdal , Monica G Larsen.

Nosituasjonen:

Utfordringar – behov

Tilrettelegging – landingsplassar, søppel, toalett

Formidling/informasjon – manglande kunnskap om området

Omfang / kapasitet – regulering/styring?

Kven gjer kva for å få det til?

Aktørane – utleige. Forvaltning . Grunneigarar. Verdsarvparken

Ide – løysing

«Nasjonalparkreglar» for ferdsel i Nærøyfjorden Verdsarvområde

Meir styring av mengde folk/båtar – krav til aktørar – grupper max 6-8 stk

Lisens for ferdsel - -enkeltpersonar

Kvalifiserte guidar. Opplæring – guidar – lokalbefolkning

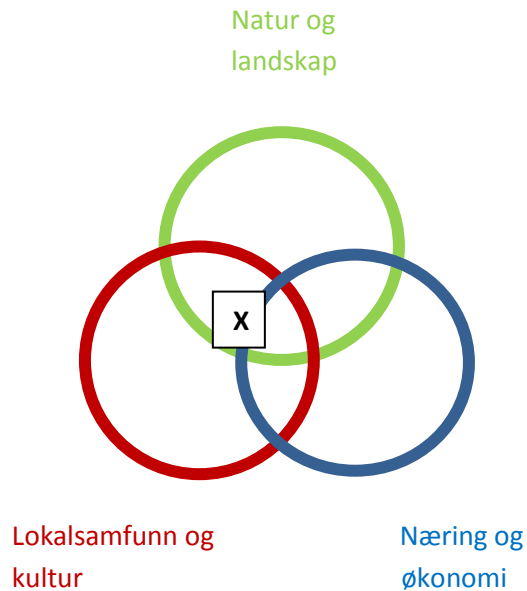
Informasjon – landingsplassar + innfallsportar

Læringsmateriell – infohefter (i tillegg til fjordkart) – film

Tema kajakk

Gruppe nr 6: Øystein Ormåsen, Jonatan Rind Thomsen, Steinar Sjøgaard , Harald Sjørnsen, Gry Lie Roberts , Liselotte Kahrs , Sivert Bakk

Nosituasjonen

Utfordringar – behov:

Tilrettelegging – tolett, søppel, bål plassar, leirplass (innmark/utmark)

Kommersiell drift – volum, plass, privatisering

Sikkerheit – ferdigheit/kunnskap (opplæring) – omgivelser(vær, bylgjer etc)

Opplysning – krav til utleigar om opplæring

Kven gjer kva for å få det til?

Kommune. Verdsarvparken – støtte til leave no trace – brosjyrer og informasjon

Turistinfor – distribuerer brosjyrer. Grendelag

Kommersielle aktørar – tilrettelegge for leave no trace kurs for gjester, lokale , tilsette

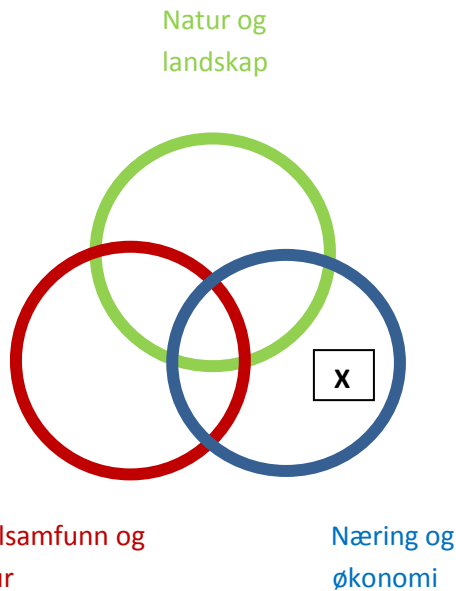
Ide – løysing

Brosjyrer, leave no trace, verdsarvhus

Tema Fjordcruise

Gruppe nr 1: Øyvin Konglevoll, Andreas Aspevoll, Ingunn B. Skjerdal, Merete Knain, Torill Hylland, Anbjørg Nornes.

Nositasjonen

Utfordringar og behov

Brot på reglar – handtering av reglane

Brudd på løyver under ein konsesjon

Kvalitetskrav på båtar som skal vera i verdsarvområdet – Unesco status

Kven gjer kva for å få det til ?

Hamnevesenet kan krevja sitt system

Betre forvaltning av eksisterande regelverk

Kommunen – miljøkrav

Fylkeskommunen – miljøkrav , konsesjonar

Studietur til Alaska

Ide – løysing

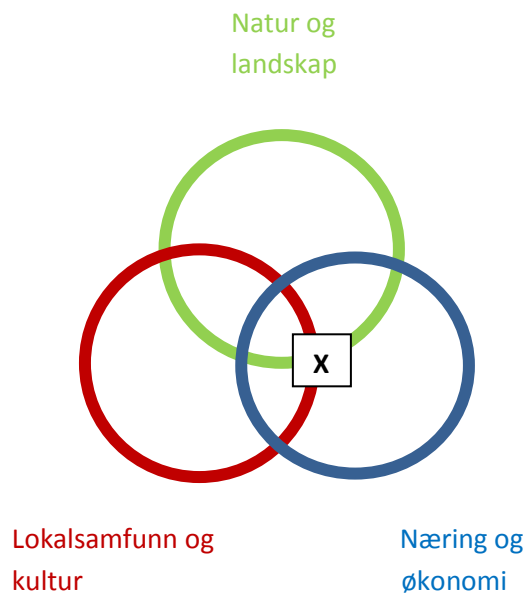
Tilby reiser som tek seg tid. Miljøvenleg – materiell og utslepp

Avgiftsbelegg passasjerar på fjorden. Hamnevesen meir aktiv

Tema fjordcruise

Gruppe nr 2: Thomas Rastad, Une Strømme, Frode Tufte, Ivar Bjarne Underdal, Hans Erik Ringkjøb, Anne Karin Hatling, Magnhild Aspevik

Nosituasjonen.

Utfordringar – behov

Bylgjer. Trygg på fjorden

Sertifisering

Sanksjoner. Reglement

Økonomi

Kven gjer kva for å få det til ?

Lokalt initiativ -legge press på dei som står utanfor - raskere enn å vente på myndigheitene

Ide – løysing

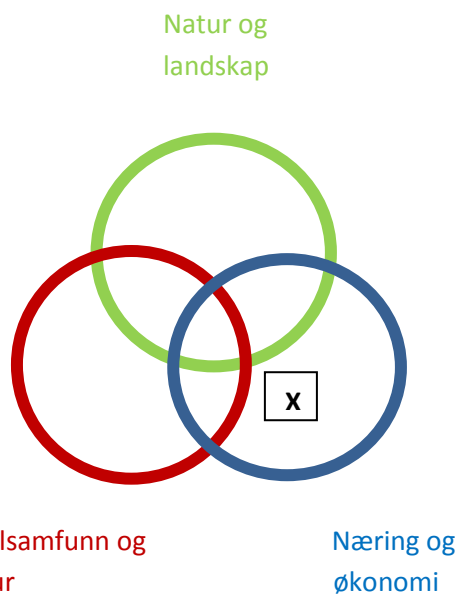
Trygg fjordcruise/rib – sertifisering

-ivareta kurlur og naturverdier , - støy , - utslepp. – krav til belegg , -

Tema –RIB

Gruppe nr 3: Dee Cunningham, Inge Håvard Aarskog, Edvin Flåm, Laila Kvellestad, Katharine Kvam, Liv Marit Tufte, Katrin Blomvik

Nosituasjonen:

Utfordringar – behov

100 liter diesel i timen

Dyrelivet (ville dyr)

Ikkje berre sjå på bygdene

Utvida sesong/ aldri roleg tid på fjorden

Kven gjer kva for å få det til?

May Lene (fjord safari) + Bakka grendelag + Undredal grendelag + nærings sjefen

Ide løysing

Straum

Pedagogi natur/kultur

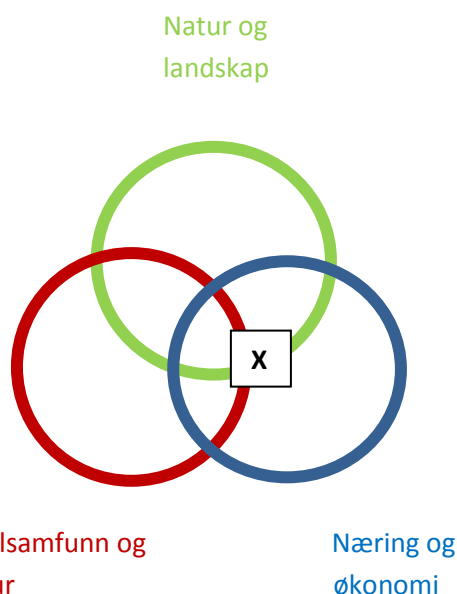
Stoppa i lokale samfunn

Begrensa tid innan døgnet / sesong – RO

Tema Fjordcruise

Gruppe 4. Bengt Erlend Skjerdal, Stig Johnny Buvik, Torgeir Skjerdal, Anne K Flåm, John Håland , Bjarte Tolaas , Torkjel Solbraa

Nosituasjonen

Utfordringer – behov

Gamle båtar

Balanse – når er det nok? – når er det fullt?

Lokal misnøye. Politikk

Virkelighetsforståelse ? Når er det nok?

Kven gjer kva for å få det til?

Miljøkrav! Minste standarder

Gjeldende lovverk. Regelverk

Kommunen må ha ei sentral rolle

Ide – løysing

Miljøbarometer

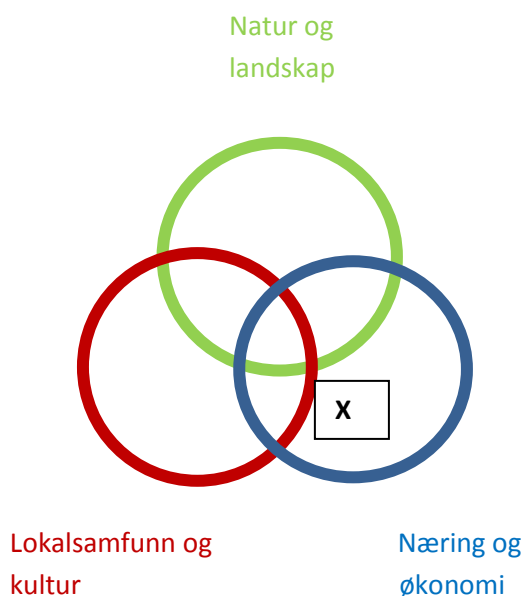
Trivselsindikatorer. Felles problemforståelse

Miljøkrav

Fjordcruise

Gruppe nr 5: Svein Tuft, Ervin Mejia, Linn-Janette U. Skarsbø, Jan Ove Tryggestad, Anders Fretheim, Leif Inge Underdal, Monica G Larsen

Nosituasjonen

Utfordringar – behov

- Miljø – meir miljøomsyn
- Meir miljøvenleg materiell i vid tyding – støy, utslepp til luft og sjø
- Pris – kostnad for reise
- Tal båtar – for mange - for lite effektivt
- Lokal verdiskaping – betre, styrke lokal verdiskaping

Kven gjer kva for å få det til ?

- The fjords
- Hamnevesenet
- Ordførar Distad m/ kommunen
- Nærøyfjorden Verdsarvpark
- Verdsarvrådet
- Verneområdestyret

Ide – løysing

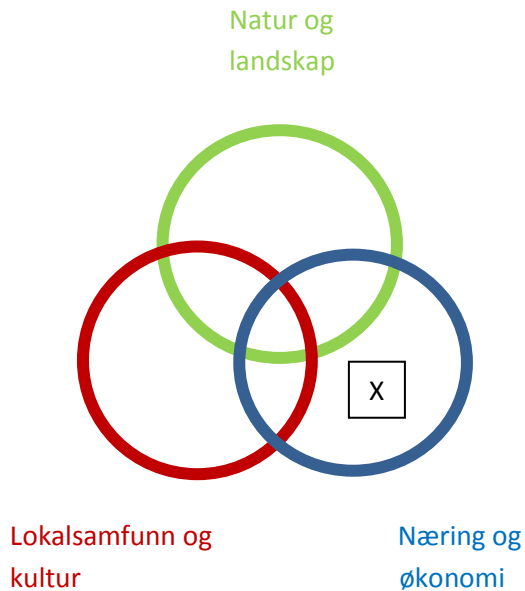
Krav . Klassifisering

Avgift Politikere

Fjordcruise

Gruppe nr. 6: Øystein Ormåsen, Jonatan Rind Thomsen, Steinar Sjøgaard , Harald Sjørnsen , Gry Lie Roberts , Liselotte Kahrs , Sivert Bakk

Nisituasjonen

Utfordringer – behov

Utlepp – drivstoff – kloakk Bølgeerosjon

Hastighet – hamnegrense – økonomisk vinning? Støy

Landstraum vs motot i gang på korte stopp Eksos = lukt – dimme /tåke - arbeidsmiljø

Kven gjer kva for å få det til?

Kommunen Hamnevesenet

MDG = legge press på

Hamnevesenet – krav om bruk av straum ved hamn – oppfylging av krav

Aktørene – følge krav

Privatpersoner/Flåm næringsforum – legge press på hamnevesenet

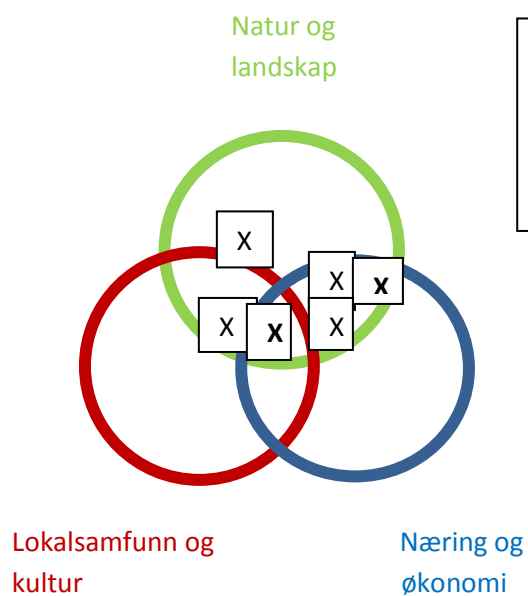
Ide – løysing

Landstraum versus tomgang

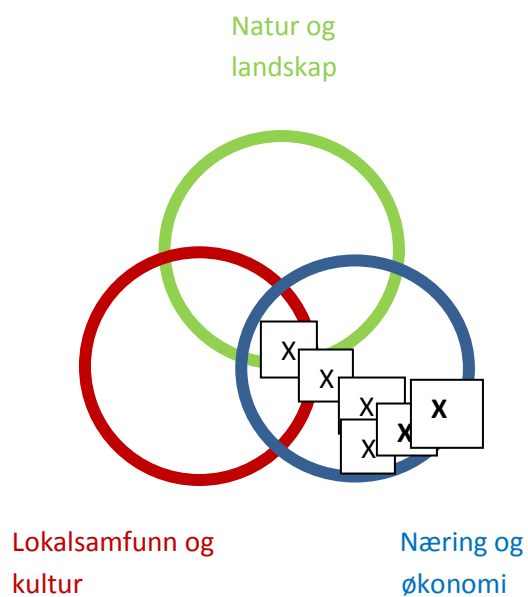
Press på hamnevesenet

The fjords

Samandrag nosituasjonen

KAJAKK: Gruppene oppfatter kajakktrafikken slik den står fram no som å ha bra lønsemd, bra score på natur og landskap men mindre bra på lokalsamfunn og kultur.

FJORDCRUISE / RIB: Gruppene oppfatta fjordcruise som i hovudsak å fokusere på økonomi men likevel i noko grad strekker seg mot natur og lokalsamfunn.

Samandrag av innspel frå dialogdelen

UTFORDRINGAR – BEHOV	TILTAK / IDE - LØYSING	KVEN GJER KVA FOR Å FÅ DET TIL
Manglar regelverk – omfang/kapasitet – styring (3) Krav til aktørar Størrelse grupper	Lage retningslinjer/sertifisering Lisens for ferdsel Leave no trace Verdsarvhus	Verdsarvparken Kommune Turistinfo (distr brosjyrer) Grendelag Kommersielle aktørar
Manglar informasjon (4) Standardisert informasjon Manglar kunnskap om området	Nettside med god info Skilting med info ved start Kart Landingsplassar og innfallsportar	Verdsarvparken Alle aktørane inkluderast (høyring,innspel)
Leirbruk trugar	Haldningsskapande arbeid Tilrettelegging	
Handheving av regelverk Brot på konsesjon/reglar	Studietur til Alaska	Hamnevesen Fylkeskommunen Kommune – miljøkrav
Kvalitetskrav til båtar	Alder/utslepp (gamle) Elektrifisering (straum)	
Berekraftige produkt	Utvikle produkt mot utslepp og materiell. Erosjon. Støy Ta seg tid Når er det nok?	The fjords
Sikker ferdsel Sikring - bli sett Ferjene siglar for nær Rib ..omsyn..bylgjer Korleis ta bylgja	Styring av trafikk – «leder» Opplæring guidar og lokalbef	Hamnevesen The fjords FGS/grendene/kystleden
Dyrelivet		FGS/grendene/kystleden
Stopp i bygdene	Stoppe i lokalsamfunna	FGS /The fjords
Heilårsdrift	Aldri roleg	FGS/ The fjords
Tidevatn – lite kunnskap		
Toalett mangelfullt (3)	Tilrettelegging	Verneområdestyre/Hamnevesen
Formidling av kunnskap om Sognebåten		Kystleden
	Miljøbarometer Trivselsindikatorar	Verdsarvparken
Lokal verdiskaping		The fjords FGS Hamnevesen
Søppel	Tilrettelegging /forbod	
Privatisering	Tilrettelegging	Verdsarvparken /verneområdest

	Deltakarliste 15.10.15	Rolle/ funksjon	Organisasjon/ Partner
1.	Hanne Lykkja	Dialogvert	Verdsarvparken
2.	Ingunn B. Skjerdal	Rådgjevar	Aurland kommune
3.	Anbjørg Nornes	Verneområdeforvaltar	Nærøyfjorden verneområdestyre
4.	Thomas Rastad	Medarbeider	Flåm Guideservice AS
5.	Rolf Sandvik	Dagleg leiar	The Fjords DA
6.	Ståle Brandshaug	Reiselivsdirektør	Visit Sognefjord AS
7.	John Erik Johnsen	Hamnesjef	Aurland Hamn
8.	Merete Knain	Seniorrådgjevar	ENOVA SF
9.	Dee Cunningham	Dagleg leiar	Stigen Gard og Turar
10.	Frode Tufte		Bakka grendalag
11.	Jon Olav Stedje	Ass. hamnesjef	Aurland Hamn
12.	Bengt Erlend Skjerdal		Aurland Naturverkstad AS
13.	Christoffer Knagenhjelm		Aurland Naturverkstad AS
14.	Snaedis Laufey		Aurland Naturverkstad AS
15.	Svein Tufte	Innbyggjar	Bakka grendalag
16.	Liv Marit Tufte	Innbyggjar	Bakka grendalag
17.	Kristoffer Ullern Hansen	Naturopsyn	SNO Aurland
18.	Øystein Ormåsen		
19.	Øyvin Konglevoll	Styreleiar	Veteransklaget Stavenes
20.	Torill Hylland		Gudvangen Utvikling AS
21.	Roar Werner Vangnes		Distriktsenteret Sogndal
22.	Liselotte Kahrs	Guide	NJORD AS
23.	Ervin Mejia	Guide	NJORD AS
24.	Jonatan Rind Thomsen	Partner	Flåm Guideservice AS
25.	Stig Johnny Buvik		Flåm AS
26.	Andreas Aspevold	Leiar	Undredal grendalag
27.	Linn-Janette U. Skarsbø	Parkforvaltar	Verdsarvparken
28.	Gry B. Mørk	Parkforvaltar	Verdsarvparken
29.	Erling Oppheim	Dagleg leiar	Verdsarvparken
30.	Leif Inge Underdal	Dagleg leiar	Opplev Undredal AS
31.	Ivar Bjarne Underdal	Dagleg leiar	Undredal Bygdeutvikling AS
32.	Steinar Søggaard	Rådmann	Aurland kommune
33.	Inge Håvard Aarskog	Næringssjef	Aurland kommune
34.	Janicke Hoel	Faglærer	SJH
35.	Janne Veronica Koot	Elev	SJH
36.	Adrianna Salinwon	Elev	SJH
37.	Spira Svendsen	Elev	SJH
38.	Mathilde Åby	Elev	SJH
39.	Hans Erik Ringkjøb	Ordfører	Voss kommune
40.	Katrin Blomvik	Direktør	Stiftinga Geirangerfjorden Verdsarv
41.	Jan Ove Tryggestad	Ordfører	Stranda kommune
42.	Anne Karin Hatling	Skjerdal Stølsysteri	Partner
43.	Gry Lie Roberts	Li Gardstun	Partner
44.	Magnhild Aspevik	Landbrukssjef	Felles landbrukskontor ÅLA
45.	Anne K. Flåm	Styremedlem	Undredal Bygdeutvikling As
46.	Edvin Flåm		Undredal Tredreieri
47.	Arild Dyrdal		Dyrdal Fjordarv
48.	Laila Kvellestad	Drivar	Otternes
49.	Agnes W		Flåm As
50.	Anders Fretheim		Fretheim Fjordhytter
51.	Sivert Bakk	Dagleg leiar	Flåm Utvikling As
52.	John Håland		Flåm Camping
53.	Harald Sjursen		
54.	Bjarte Tolaas	Dagleg leiar	
55.	Torkjel Solbraa		Vestlandsforskning
56.	Cecilie Bugge	Lærer	SJH
57.	Monica Gjesdal Larsen	Politiker	
58.	Katharine Kvam	Politiker	
59.	Torgeir Skjerdal		Flåm Guideservice As
60.	Une Strømme		Stigen gard
61.	Pål Drønen		Fretheim hotel
62.	Betina Hansen		Flåm As
63.	Helle Bakkeland		Flåm As
64.	Connie Rong		Flåm As
65.	Ingvild Åsvang		Flåm As
66.	Bengt Hammer		Flåm Utvikling As

Del 4. Innspel til handlingsplan

1. Informasjon

1.1. Det vert utvikla ei oversiktleg nettside tilpassa smarttelefon med all relevant informasjon for motorisert og ikkje motorisert ferdsel på fjorden

1.2. Det vert sett opp informasjonsskilt ved innfallsportane til Nærøyfjorden/Aurlandsfjorden

1.3. Brosjyre med kart vert vidareutvikla og gjort lett tilgjengeleg

1.4. Det vert i samarbeid med lokalsamfunna etablert Verdsarvhus utstillingar i grendene langs fjorden.

2. Tilrettelegging og haldningskapande arbeid

2.1. Det vert utvikla ein plan for og tilrettelagt landingsplassar med eldstader, toalettanlegg og avfallsordning

2.2. Prinsippa for Sporlaus ferdsel (Leave no trace) vert gjort gjeldande for all organisert og uorganisert ferdsel på fjorden som inkluderar strandhogg. Turleiarar for grupper skal ha kursbevis. Uorganiserte grupper skal ha minst ein turleiar som har kursbevis frå nettkurs. Det same gjeld individuelle som går i land utanom tilrettelagte landingsplassar.

3. Sertifisering for motorisert fjordturisme.

Det vert sett i gang eit arbeid for utarbeiding av ei sertifiseringsordning for motorisert fjordturisme.

Arbeidet skal femne om og gje svar på

- Juridisk heimel for ei sertifiseringsordning
- Utarbeide krav til utslepp luft, utlepp vatn, støy, avfallshandtering, skrog/ bylgje, fart for det spesifikke fartøyet og eventuelt manøvreringsreglement.

4. Haldningskapande arbeid.

Vidareutvikle haldningskapande tiltak som Sporlaus ferdsel, informasjon, verdsarvhus og årleg dialogkonferanse med praktisk fokus på status og tiltak.

5. Besøksstrategi

Eit treårig forskingsprosjekt skal danne grunnlag for ein besøksstrategi som grunnlag for framtidig ivaretaking av berekraft og tilpassa tiltak.